

Säkerheten på padelbanor

Allmänt

Padel är en racketsport som kombinerar egenskaper hos tennis och squash. Grenen presenterades för den finska publiken i augusti 2003. Grenen växer starkt i Finland. För tillfället (december 2020) finns det 206 padelbanor i Finland och nya byggs hela tiden. Padel har blivit mycket populär i flera länder, särskilt i Spanien, Mellaneuropa och Latinamerika. Padel räknas till de snabbast växande grenarna i världen.

När grenen växer ökar också antalet leverantörer och nya förvaltare av padelbanor. Padelbanor byggs både utomhus och inomhus och med grenens snabba tillväxt betonas hantering av säkerhetsfrågor alltmer vid både anskaffningen och underhållet av banor. Denna artikel lyfter fram centrala säkerhetsaspekter.

Lagstiftning

Padel är en konsumenttjänst vars säkerhet regleras av konsument säkerhetslagen ([920/2011](#)). I konsument säkerhetslagen föreskrivs skyldigheter rörande ägare av banområden, planerare, byggare och de som förvaltar banor. Säkerhets- och kemikalieverket Tukes övervakar konsumenttjänsters säkerhet.

- Faror som hänför sig till padeltjänster ska identifieras och åtgärder vidtas för att förebygga farliga situationer. Padeltjänstens ägare, planerare, byggare och förvaltare ansvarar för tjänstens säkerhet. Kunden ska följa anvisningarna och reglerna samt anmäla eventuella brister till tjänsteleverantören.
- Användarna ska ha tillgång till nödvändig information om säkerheten, såsom regler, anvisningar och varningar gällande tjänsten. Sådana är till exempel instruktioner i händelse av en olycka och kontaktuppgifter till den som förvaltar banan. Då har kunden möjligheten att anmäla brister och olyckor till den som förvaltar banan.
- Säkerhetsdokumentet är en skriftlig beskrivning upprättad av tjänsteleverantören av hur tjänstens säkerhet har organiserats. Lagen förpliktar inte direkt till att upprätta ett säkerhetsdokument för padeltjänsten. Om padel är en av flera tjänster, t.ex. i en idrottshall eller idrottspark, ska detta beaktas i det eventuella säkerhetsdokumentet för tjänsterna. [Upprättandet av säkerhetsdokumentet](#) kan med fördel påbörjas redan vid tjänstens planeringsskede.
- Olycksbokföring är en väsentlig del av konsument säkerhetslagens omsorgsplikt. Genom att övervaka olyckor kan tjänsteleverantören identifiera faror, utveckla tjänstens säkerhet och förhindra att olyckor inträffar i fortsättningen. Om det inträffar en allvarig olycka i padeltjänsten, ska tjänsteleverantören [meddela Tukes om olycksfallet](#).

Gällande anvisningar

Det har eventuellt upprättats standarder för padelbanors enskilda konstruktioner, såsom metalldelar eller glas. En standard eller ett RT-kort för padelbanor med enhetliga normer på till exempel montering och underhåll saknas dock. Därför kvalitet av padelbanor kan variera och det gör möjligt att padelbanor, som inte är säkra använda, finns på marknaden.

Det internationella padelförbundet (I.P.F) har upprättat [regler för padel](#). Regelverket behandlar även padelbanors konstruktioner på en allmän nivå. Regelverket kan med fördel hänvisas till i samband med anskaffning av padelbanor.

Delat säkerhetsansvar

Flera olika aktörer kan ansvara för att genomföra och tillhandahålla en tjänst. Till exempel kan en aktör leverera och montera padelbanan medan en annan äger lokalerna och en tredje tillhandahåller tjänsten. Alla parter bör ha en klar uppfattning om säkerhetsfrågor och ansvarsområden i anslutning till tjänsten. Detta underlättas genom ett skriftligt avtal, en tydlig ansvarsfördelning och ett fungerande samarbete mellan parterna.

Planering, byggnad och underhåll

Spelytan på en padelbana mäter 20 X 10 meter. Officiellt borde det finnas 8 meter fri höjd och 2 meter fritt utrymme runt spelytan. Då är det möjligt att vid behov hämta bollen när den hamnar utanför banan under spelet. Det är dock möjligt att spela padel även med mindre fri höjd och fritt utrymme vid banans kanter. Fritt utrymme behövs inte vid banans kortändor.

Padelbanan ska ha tydliga anvisningar om montering och underhåll. Monteringsplatsen ställer olika krav på konstruktionerna. Förhållandena inomhus är i regel konstanta, men utomhus är padelbanorna utsatta för väder och vind. Padelbanorna utomhus ska tåla väderväxlingarna och vindbelastningen. Detta ska beaktas vid planeringsskedet när det gäller hållbarheten hos fästningen av grundläggningen och konstruktionerna samt underlagsmaterialet och glaset.

Padelbanorna ska underhållas och kontrolleras regelbundet. Vid underhållet ska man fästa särskild uppmärksamhet vid underlagets skick och konstruktionernas stabilitet. Tjänsteleverantören bör gärna upprätta en underhållsplan för padelbanan med tidpunkter för inspektioner och regelbundet underhåll som beaktar tillverkarens anvisningar. Underhållsintensiteten beror bland annat på utnyttjandegraden, användargruppen och förhållandena.

Som underlagsmaterial för padelbanorna används olika typer av konstgräs med sandifyllnad lämpliga för racketsportbanor. Det är viktigt att se till att underlaget är tryggt genom att bland annat regelbundet borsta sanden jämn för att förlänga underlagets livscykel och förhindra halkning. Konstgräset med sandifyllnad ska även rengöras med jämna mellanrum och sand ska tilläggas vid behov. Ett slitet och trasigt underlag ska vid behov bytas ut. Ett välunderhållet underlagsmaterial är tryggt i flera år.

Konstruktionens stabilitet ska kontrolleras periodiskt eftersom glaset och stommen är ständigt utsatta för belastning. Om konstruktionen är ostadig, fästena lösa eller om det finns andra tecken på att konstruktionen har försvagats, ska tjänsteleverantören vidta åtgärder för att reparera dem.

Glas och dekaler på glas

Om glaset på padelbanorna har monterats och underhållits korrekt borde de inte gå sönder i normalt bruk. Glaset kan dock gå sönder om en spelare stöter mot det med hög fart eller om glaset har monterats eller underhållits fel. Glaset är härdat säkerhetsglas som ska granuleras i ofarliga glasbitar för att undvika kroppsskador.

Det har förekommit att bland annat reklamaffischer har tejpats på glas på padelbanor. Om glaset går sönder kan tejpningarna förhindra att glaset granuleras i små bitar. Stora, tunga och skarpa glasbitar medför en skaderisk för spelarna. Det är viktigt att se till att glasen på padelbanorna inte har tejpningar som förhindrar att glaset granuleras.

Denna anvisning har utarbetats av Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes) i samarbete med Finlands Padelförbund rf och Unisport (Unisport-Saltex Oy).

Webbplatser

<https://tukes.fi/sv/produkter-och-tjanster/konsumenttjanster>

Säkerhets- och kemikalieverkets webbplats om tjänsternas säkerhet

www.padel.fi

Finlands nationella grenförbunds webbplats

www.padelfip.com/

Grenens internationella takorganisations webbplats